

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 8117011848
Dátum vydania rozhodnutia: 08.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8117011848.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí konanom 08. apríla 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Bc. X. Q., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. marca 2018, sp. zn. 5To/51/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Bc. X. Q. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 6. októbra 2017, sp. zn. 1T/100/2017 (ďalej len ako „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“), uznal obvineného za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. a prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

25. decembra 2016 v čase o 13.40 hod. viedol po ceste I/68 v úseku Šarišské Michaľany - Sabinov v km 66,170 v smere jazdy od Prešova smerom na Sabinov, osobné motorové vozidlo zn. Volkswagen Golf, ev. č.: V. XXXD., pričom neprispôsobil rýchlosť jazdy vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a po prejazde ľavotočivej zákruty, prešiel s motorovým vozidlom do protismeru, kde čelne narazil do protiídúceho osobného motorového vozidla zn. Fiat Punto, ev. č.: W. XXXO., ktoré v tom čase viedla Mgr. B. F. v smere jazdy od Sabinova na Prešov, pričom pri zrážke utrpel spolujazdec na prednom sedadle motorového vozidla zn. Fiat Punto, maloletý P. F., nar. X. K. XXXX, zranenia, a to pomliaždenie mozgu s vnútro lebečným krvácaním pri zlomenine lebečnej klenby a spodiny, ktorým po prevoze do FNsP Prešov dňa 25. decembra 2016 v čase o 15.30 hod. podľahol, Mgr. B. F., nar. XX. X. XXXX utrpela zlomeninu krčka ľavej stehnovej kosti, trieštivú zlomeninu strednej časti ľavej stehnovej kosti, trieštivú zlomeninu panvičky pravej bedrovej kosti, trieštivú zlomeninu ľavej pätovej kosti, zlomeninu II., V. - VII. rebra vpravo s hemotoraxom a pneumotoraxom, zlomeninu V. rebra vľavo, zlomeninu hrudnej kosti, tržne-zmliaždené rany na oboch kolenách, otras mozgu a prasklinu ľavého laloka pečene s predpokladanou dobou liečenia 4 až 8 mesiacov, Mgr. V. F.,

nar. XX. júla XXXX utrpel triestivú zlomeninu strednej časti ľavej stehrovej kosti s posunom úlomkov, otvorenú Monteggiaovu zlomeninu ľavého predlaktia, rozsiahly ľavostranný pneumotorax, otras mozgu I. stupňa, zlomeninu zuba č. 23, podvrtnutie krčnej chrčtice, pomliaždenie ľavej prednej a prednej steny hrudníka s predpokladanou dobou liečenia 5 až 6 mesiacov, maloletý J. F., nar. X. X. XXXX, utrpel mozgovo-lebečné poranenie pozostávajúce z pomliaždenia mozgu s krvácaním v ľavej spánkovo-záhlavnej oblasti, poúrazového opuchu mozgu, krvácania pod tvrdú plenu mozgovú (podplášťové), vtlačenia zlomeniny spánkovo-záhlavnej časti lebečnej klenby vľavo, praskliny pravej záhlavnej kosti v triestivej zlomeniny pravej temenno-spánkovej časti lebečnej klenby, tržne zmliaždenú ranu ľavej spánkovej oblasti, pomliaždenie pravej čelovo-spánkovo-temennej oblasti, obojstranné pomliaždenia ramien s predpokladanou dobou liečenia 4 až 8 týždňov, maloletý Q. F., nar. XX. X. XXXX, utrpel otras mozgu I. stupňa, zlomeninu zubov č. 62 a č. 63, tržne zmliaždenú ranu dolnej pery vľavo s predpokladanou dobou liečenia 8 až 10 dní. Obvinený svojím konaním porušil ustanovenie § 16 ods. 1, § 137 ods. 1, ods. 2 písm. c/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Obvinenému bol za to podľa § 149 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Tr. zák., v spojení s § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, výkon ktorého súd podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému skúšobnú dobu na 5 rokov. Okresný súd zároveň obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkých druhov na 7 rokov.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 7. marca 2018, sp. zn. 5To/51/2017 (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na podklade odvolania prokurátora, postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil výrok o treste rozsudku okresného súdu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenému podľa § 149 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, pre výkon ktorého súd obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Obvinenému bol týmto rozhodnutím podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkých druhov na dobu 5 rokov.

Obvinený, prostredníctvom zvoleného obhajcu, napadol rozsudok krajského súdu v časti výroku o treste dovolaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 27. apríla 2018, uplatňujúc v ňom dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu založil na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a síce pre nepoužitie § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., hoci pre jeho aplikáciu boli splnené všetky podmienky.

Spochybnil dôkazy, ktoré viedli krajský súd k záveru o jeho bezohľadnej jazde na motorovom vozidle. Uviedol, že súd vychádzal zo subjektívnych výpovedí svedkov, ktorí označili jeho jazdu za riskantnú a rýchlu, bez toho, aby bola objektívne preukázaná skutočná rýchlosť vozidla. Každá osoba vníma rýchlosť odlišne a navyše situácia, na ktorú sa títo svedkovia odvolávajú, sa odohrala niekoľko kilometrov pred miestom dopravnej nehody a nie bezprostredne pred ňou. V tejto súvislosti poukázal na odlišný stav a povahu vozovky na daných miestach. Výpovede svedkov vyvolávajú o ňom obraz ako o „cestnom pirátovi“, avšak z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vyplýva, že sa dopustil len jedného priestupku pre porušenie cestnej premávky, za ktorý mu bola uložená bloková pokuta vo výške 10 €. V tomto prípade by sa mal súd riadiť zásadou in dubio pro reo, nakoľko z výpovedí svedkov nemožno objektívne zhodnotiť jeho jazdu v bezprostrednom čase pred dopravnou nehodou.

V tomto smere poukázal na výsledky znaleckého skúmania, z ktorých vyplýva, že so svojím vozidlom jazdil rýchlosťou nižšou, ako bol rýchlostný limit na mieste, kde došlo k predmetnej dopravnej nehode a súčasne rýchlosťou o 2,6 km/hod. vyššou, ako bola najvyššia možná, tzv. medzná rýchlosť, ktorou

bolo možné uvedenou zákrutou bezpečne prejsť. Na tomto mieste podotkol, že určenie rýchlosti motorových vozidiel účastných na inkriminovanej nehode, vrátane jeho vozidla, bolo určené s odchýlkou +/- 5 %, čo znamená, že rýchlosť vozidla mohla byť aj nižšia.

Ďalšia jeho výhrada voči napadnutému rozhodnutiu spočívala v tom, že krajský súd prihliadol na ním spôsobené následky ako na priťažujúcu okolnosť, v dôsledku ktorej nebolo možné v jeho prípade uložiť podmienený trest. Samotné skutkové podstaty trestných činov, ktorých sa dopustil, predvídajú tieto následky, a preto ich nemožno považovať za priťažujúce okolnosti, resp. okolnosti, ktoré by podmieňovali uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody.

V tomto ohľade zdôraznil, že v momente, kedy sa dostal do šmyku, snažil sa svetelne upozorniť protiidúce vozidlá na vzniknutú situáciu, pričom jediné vozidlo, ktoré na toto upozornenie nezareagovalo, bolo vozidlo, s ktorým sa dostal do kolízie. Snažil sa odvrátiť následky čelnej zrážky do poslednej chvíle, čím došlo len k zrážke ľavou prednou časťou jeho vozidla. Podotkol tiež, že v čase dopravnej nehody nebol pod vplyvom alkoholu či iných omamných látok, pred spáchaním činu viedol usporiadaný život, k skutku sa priznal a jeho spáchanie úprimne oľutoval, poškodeným sa ospravedlnil a nahradil náklady súvisiace s pohrebom nebohého P. F..

Vyjadril názor, že nepodmienečný trest odňatia slobody v jeho prípade nie je adekvátnym trestom aj s ohľadom na to, že je v najproduktívnejšom veku, vedie usporiadaný život, má stabilnú prácu a zázemie, pričom uloženie nepodmienečného trestu nevytvorí podmienky pre jeho výchovu, naopak, úplne ho zbaví motivácie a nesplní svoj účel. Ochrana spoločnosti je v tomto prípade dostatočne zabezpečená trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov po dobu 5 rokov. Už samotné trestné konanie malo na neho dostatočný výchovný vplyv.

Inkriminovaná nehoda rapídne zasiahla do jeho psychického zdravia, trpí úzkosťou, depresívnou poruchou, pričom sa dá predpokladať, že bude ovplyvňovať jeho život i naďalej, nakoľko s tým, čo spôsobil poškodeným, sa nebude môcť vnútorne vysporiadať.

Obvinený v súlade s uvedenou argumentáciou navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby sa vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. v jeho neprospech, aby zrušil rozsudok krajského súdu v časti výroku o treste a tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Na dovolanie obvineného reagoval okresný prokurátor podaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 19. júla 2018.

Okresný prokurátor v predmetnom podaní prejavil názor, že pokiaľ ide o uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, je napadnutý rozsudok zákonný a pri ukladaní trestu krajským súdom nedošlo k pochybeniu v zmysle ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Poukazujúc, že dovolací súd neskúma správnosť skutkových zistení, okresný prokurátor podotkol, že nižšie súdy správne vyhodnotili všetky zabezpečené dôkazy, pričom krajský súd pri ukladaní trestu v danom prípade vyhodnotil všetky poľahčujúce i priťažujúce okolnosti.

Rekapitulujúc uvedené, okresný prokurátor navrhol najvyššiemu súdu, aby odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Okresný prokurátor ďalším podaním, doručeným okresnému súdu 2. augusta 2018, opravil svoje vyjadrenie v návrhu na odmietnutie dovolania. Uviedol v ňom, že pri prepise konceptu došlo k nesprávosti v označení ustanovenia, podľa ktorého má najvyšší súd odmietnuť dovolanie. Správne tam mal byť uvedený § 382 ods. 1 Tr. por., pretože vo veci nie sú preukázané dôvody dovolania.

Poškodený V. Q., otec obvineného, sa k predloženému dovolaniu vyjadril podaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 13. júla 2018. V ňom podotkol, že s prihliadnutím na správy Okresného

riaditeľstva Policajného zboru v Prešove a Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove, vyplýva rozpor s výpoveďami svedkov a poškodených.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej iba najvyšší súd alebo dovolací súd) podľa § 377 Tr. por. v zmysle povinnosti vyplývajúcej mu z § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného a nezistil taký dôvod, pre ktorý by ho bolo nevyhnutné odmietnuť z formálnych dôvodov uvedených v § 382 písm. a/, písm. b/ alebo písm. d/ až písm. f/ Tr. por. Na strane druhej však najvyšší súd dospel k zrejmemu záveru, že námietky obsiahnuté v dovolaní nenapĺňajú atribúty žiadneho z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por., a preto ho postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

V tejto súvislosti dovolací súd úvodom poznamenáva, že jeho viazanosť dovolacími dôvodmi podľa § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. (R 120/2012).

V zmysle citovaného judikátu najvyššieho súdu tak zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojím podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu - ide o prejav dispozičnej zásady dovolacieho konania. To znamená, že najvyšší súd nebude preberať aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať ďalšie (v dovolaní neuvedené) chyby napadnutého rozhodnutia, alebo aj jemu predchádzajúce konania, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov taxatívne uvedených v § 371 Tr. por.

Najvyšší súd zároveň pripomína, že pri uplatnení dovolania musí výrazne akcentovať záujem na zákonnosti a spravodlivosti súdneho rozhodnutia alebo i konania, ktoré takémuto rozhodnutiu predchádzalo, nakoľko jeho uplatnením dochádza ku kolízii s princípom stability súdneho rozhodnutia, vyjadreného jeho právoplatnosťou a vyplývajúceho z princípu právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. Efektívne uplatnenie dovolania tak prichádza do úvahy len pri zásadnom pochybení, v prípade ktorého akceptácia by znamenala vážne ohrozenie zákonného a spravodlivého rozhodovania. Zákonodarca tieto zásadné pochybenia koncentroval do taxatívneho výpočtu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 až ods. 3 Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je daný, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je naplnený tým, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd, dbajúc na jednotný výklad a jednotné používanie všeobecne záväzných predpisov, prijal v rámci svojej činnosti stanovisko (R 5/2011), ktorým zjednotil výklad vyššie citovaných ustanovení, keď uviedol, že vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Obvinený sa predmetným dovolaním domáha uloženia podmieneného trestu odňatia slobody namiesto trestu nepodmienečného.

Dovolací súd v kontexte uvedeného konštatuje, že inštitút podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 a nasl. Tr. zák., má fakultatívnu povahu, čo v praktickom ponímaní znamená, že nie

je obligatónym riešením ani pri splnení všetkých zákonom požadovaných podmienok. Tento záver vychádza zo samotného znenia naposledy uvedeného ustanovenia, ktoré používa slovnú formuláciu súd môže podmiennečne odložiť výkon trestu, a nie že tak musí urobiť. Rešpektujúc uvedené, domáhať sa v tomto prípade nápravy súdneho rozhodnutia prostredníctvom dovolacieho dôvodu upraveného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nie je účinne možné. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nie je teda naplnený.

Najvyšší súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti súčasne chronicky pripomína, že otázka primeranosti, resp. proporcionality trestu, sa v dovolacom konaní neskúma. Aplikácia inštitútu podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 a nasl. Tr. zák. je pritom práve otázkou primeranosti uloženia trestu odňatia slobody, a to v kontexte nutnosti jeho výkonu (R 86/2015).

Sumarizujúc, dovolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že v danom prípade nemožno hovoriť ani o splnení dovolacieho dôvodu podľa v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., pretože dovolanie obvineného smeruje výlučne čo do primeranosti uloženého trestu, a to v snahe o jeho zmiernenie.

Keďže v posudzovanom prípade nie je splnený žiaden z prípustných dovolacích dôvodov, ako je uvedené vyššie, najvyšší súd na neverejnom zasadnutí nariadenom podľa § 381 Tr. por. odmietol dovolanie obvineného ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.